

LIBER

Eiusdem de Geometria
Liber Sextus.

Irgo armata decens rerum sapientia Pallas
Aetherius fomes mens & sollertia Fati/
Ingenium mundi: Prudentia sacra Tonantis:
Ardor doctificus: nostraq; industria fortis:
u Quæ facis arbitrium sapientis prauia curæ:
Ac rationis apex: Diuūq; hominūq; sacer vōc:
Ultra terga means: rapidi ac splēdentis olympi

Celsior una Ioue: flammantis circulus æthra
Ἐπὶ τοῖς in numeris: prior igni tertia luna
Quam docto assimilant habitu: qui Agalmata firmant.
Hinc nam tergemina rutilant de uertice crista:
Quod dux sanguineo præsulque corusca duello:
Vel tibi q; fulget: Rapiturq; triangulus ignis.
Hinc tibi dant clypeum: Sapientia q; regat orbem:
Vel rationis opem: q; spumea proelia poscant:
Hasta etiam uibrans penetrabile monstrat acumen:
Lymphæum magis est: & scutum circulus ambit.
Hinc iam uernicoma frondent tibi munera oliua:
Artes cura uigil per te q; discat oliuo.
Glaucam dant uolucrem: q; lumine concolor igni es:
Tuq; ignis flos es: cluis & γλαυκῶπις ἀθήνη.
An mage noctiuida tibi traditur alitis usus:
Quod uigil infomnes ducat Sollertia curas.
Pectore sacrificam dicunt horrere Medusam:
Quod pauidum stupidet sapiens sollertia uulgas.
Arcibus urbanis Veteres tibi templa dicarunt:
Quod ratio amplificet: quodq; est elatior urbes.
Hinc de patre ferunt sine matris foedere natam
Prouida consilia: quod nescit curia Matrum:
Conlultisq; uirum Præsis: hinc dicta Virago.
O sacra doctarum prudentia fontigenarum
Sola nouem complens Musis mens omnibus una
Deprecor ad proprium dignata illabere munus
Inspirans nobis Graias latialiter artes.

SEXTVS

Ago tibi: habeoque Diua persoluensque prapetes debebo grates
 quæ optatis fulcidi dignaris annuere. Nosco: uenerorq;: quod
 uidi. Parent denique iam ingressuræ artes obsequio electissima fœ
 minarum: quæ decentem quandam: atque hyalini pulueris resperfi
 one coloratam: uelut mensulam gestitantes ad medium superi sena
 tus locum fiducia promptiore procedunt. Sed quæ ista sunt? Quid
 ue gestitēt gerēdorum inscius non aduerto. Hic ut lepidula est: &
 quæ totam Fabellam ab inchoamentorum motu: limineq; suscep
 rit Satyra iocabunda: ni fallor inquit Felix meus plurimum: affa
 timque oliui q̄tunq; palestras perluere uel Sponsi ipsius possiet:
 superfluo perdidisti: Dispēdiaque lini perflagrata cassum deuorā
 te Mulcibero: Qui tot gymnasiorum: ac tantorum heroum miem
 philosophiam non agnoscis: saltem cum per eam Iupiter dudū, cæ
 lestis consultum senatus: tabulamque uulgaret: cūque ad Philo
 logiæ concilianda consortia Procum affatim connubialiter allega
 ret: ne tunc omnia noscere potuisti? Sed quia nunc Archadicum ac
 Medinum sapis: præsertimque ex illo quo desudatio: curaq; distri
 ctior tibi forensis rabulationis partibus alligata acie, induitrix me
 lioris obtudit: ammisisse mihi uideris & huius Matronæ memoriæ
 etiam eiusdem germanā uoluisse nesci. Illa nanq; parili: quæ accin
 ctam cernis officio: πειθεῖα uocitatur Foemina admodum lo
 cuplex: Et quæ illa Croesias Dariasq; præ suis opes: gazasq; despi
 ciat. Hac utpote talentorum conscia in omniū rara congressus: Nec
 cuiq; facile primores saltem uultus superba committens: plerūq; ta
 men adhæsit: arrisitq; pauperibus: magisque illis: quos aut pedib;
 nudos: aut intonso crine hispido: aut sordenti conspexit pallio se
 mitectos. Denique si Marcum Terentium. paucosque Komuleos
 excipias consulares. Nullus profus erit: cuius ista limen intrarit.

Vides igitur utriq; foemina q̄ in sit fastuosa censura: Tamen
 utraque Mercurialis ministra: quæ ueniet officio: præparat. Illud
 quippe: quod gerula detulerunt: Abacus nuncupat res depigēdis:
 designandisq; oportuna formis. Quippe ubi uel lineares ductus:
 uel circulares flexus: uel triangulares abraduntur anfractus. Hic
 totum potis est ambitum: & circos formare mundi elementorū fa
 cies: ipsamq; profunditatē adūbrare Telluris. Videbis istic depingi
 quicquid uerbis uisum non ualeas explicare: Nimirū inq; ista: quæ

ueniet Apellem: Polycletumque transcendit. Ita quippe me-
 moratur: posse omnia effigiare: ut Labyrintheus Dedalus eam
 credendus sit genuisse. Et cum dicto prospicio quandam foemi-
 nam luculentam: radium dextra: altera sp̄eram solidam gestitātē:
 amictamq; leu oris; peplo: in quo syderum magnitudines: & mea-
 tus circularum menturā: connexionesq; uel formā: Umbra ē Tel-
 luris: in cælum quoq; perueniēs: uel lunæ orbis: ac solis auratos ca-
 liganti murice decolorans inter sydera uidebat. Ipsam uero uernā-
 tis aethra colore refulgebat. Deniq; etiam in usum Germanæ ipsius
 Astronomiæ crebrius cōmodatum. Reliqua uero uersis illitum di-
 uersitatibus numerorum: Gnomonumq; stilis: interstitiorum pon-
 derum/mensurarumq; formis: diuersitate colorum uariata renide-
 bat: crepidas peragrandæ telluris causa: eademq; parmēso orbe cō-
 tritas Viatrix infatigata gestabat: Quæ quidem ingressa Seratū De-
 um: h̄ quot stadia e terris in cælum: quotq; ulnas: quot deniq; di-
 gitos parmēsa sit: instanter absolueret: tamen Iouiali: cælestiumq;
 maiestate contracta ad illam Abaci renudati mensulam circumspe-
 ctans: camera exterioris ornatum: & laqueata syderibus palacia
 properabat.

Constitit attonito spectans stellantia uisu

Et decuit crinis: puluerei que pedes.

Ipsa etiam leua Sp̄era fulgebat honora

Affimilis mundo: syderibusque fuit.

Nam globus & circi: zonaque: ac fulgida signa

Nexa recurrabant: arte locata pari.

Tellus: quæ rapidum consistens suscipit orbem:

Puncti instar medio hæserat una loco.

Hanc tener & uitreis circumuolabilis auris

Aer complectens imbrificabat aquis.

Quæ tamen immenso: quo cingitur illa profundo:

Interriuata marmore tellus erat.

Texerat exterior: qui fulget circulus orbis

Aetheris astrifico lumina multa peplo.

Hinc nitidus rutilum Titan succenderat orbem:

Moxque imitata pium lactea luna diem.

SEXTVS

Hic igitur furuæ oculos splendescere noctis
 Cerneret ex auro: ut sacra flamma micat.
 Sic Cypris oceani perfuso sydere lymphis
 Lucifero annuerat lumina tota suo.
 Omnia compar habet paribus sub legibus ordo:
 Nec minus hæc mira est q̄ domus alta deum.
 Hanc mundo assimilem stupuit Trinacria tellus
 Archimedæa astrificante manu.
 O felix cura: & mentis prudentia maior
 Corpore sub nostro æquiparasse Iouem.

Tandem igitur reglutinatis ab æthra interuibrantis admiratiõe
 luminibus decenti collustrans diuos: **Conspectansq;** cœsura: cū oī/
 bus reuerēda uenerabili dignitate: & magistra caterarum: quæ no/
 tæ diuis sunt artibus dicere: exquisitum ē eruditionis arcanum: ut
 ab ipsis præceptionis cunabulis auspicata depromeret. Tum illa re/
 moto paululū obstaculo cōtracti crinis a facie: orisq; luculēta ma/
 iestate resplēdens: atq; Abaci sui superflu; puluerem mouens: sic
 exorsa. Licet Archimedes meum inter philosophos conspi/
 cata: Euclidemq; doctissimum in instruendæ præceptionis excursus
 potuerim subrogare: ne impolitum quicq; subsisteret assertor: aut
 profunditas caligaret: Tamen congruentius ipsa uobiscum: quia
 Cyllenium excludit ornamen. Illi etiam Hælladica tantummodo
 facultate nihil effantes latialiter atticissant: **Quæ** etiã ipsos edocui:
 Quod nunq̄ fere accidit: Romuleis: ut potero: uocib' intimabo: ac
 prius uocabuli mei promenda ratio est: ne indecenter exquallen/
 tior peragratix calicolarum auratam curia; & interstrictum Cy/
 lindris gemmantibus pauimentum rurali respersura puluere cre/
 dar intrasse.

GEOMETRIA dicor: q̄ permeatam crebro: ad mensamque Tel/
 lurem: eius quoq; figuram. Magnitudinem: Locu; Partis: & sta/
 dia possim cum suis rationibus explicare. Neq; ulla sit in toti uster/
 ra diuersitate partitio: quã nō mēoris cursu descriptiōis absoluã.
 Quo dcō: quoniã fuerat in Deorū senatu q̄ plures: q̄ neq; toti terris
 essent: neque ipsi unq̄ dicerent se calcasse tellurem. Ipse etiam Iupi/
 ter curiosius totius terræ latebras uellet exquirere: credo ne necubi
 decētes puellas: isto quoq; sæculo is uersiformis cupitor audiret.

Hoc igitur promere Geometria primum iubet: ac demum cetera astruenda precepta artis aperire. Cum illa. Foramam totius terrae non planam: ut alii: positōi: quae eam Disci diffusioris assimilāt: Neque concavam: ut alii: qui descendere Imbrē dixere telluris in gremium: Sed rotundam: globosam etiam sicut secundus Dicearchus asseuerat. Namque ortus obitusque syderum non diuersus pro terrae elatione: uel inclinationibus haberetur: Si plana diffusis mundanae constitutionis operibus uno eodemque tempore supra terras & aequora nituissent: Aut item si emerit solis exortus concavis subductionis terrae latebris abderet. Sed quoniam posterior assertio magis despiciabilis opinionis causa uilitate tenuatur: Illam priorē: cui est physicus Anaxagoras accessit: praestat exigere: Quamuis non nullas credatur astrueri rationes. Quippe dicit planam terram ortu occasuue solis: aut lunae per spicue comprobari: Qui mox: ut primi luminis fulgor emerferit: confestim ad obtutus nostros directis lineis diriguntur: Quod magis indubitabilis probamenti fiet: si in littore consistentes obstacula montium relinquamus: Quod si ita esset: cunctis supra terras degentibus: eodem tempore emergentia uiderentur: occasusque uno obitu condita cunctas ualere tenebrare terras: ac falsa Romulei Vatis exploderet assertio: qua docet:

Nosque ubi primus equis oriens afflauit aethelis:

Ill. c. sera rubens accendit lumina uesper.

Quin etiam cunctae noctes ac dies similibus interstitiis: horisque semper paribus conuenirent: Nullique parti telluris uel appareret cetera: uel alia sydera negarentur. At cum Arctoa conuersio supra uerticem uoluatur hesperiae apud Trogloditas Aegyptumque confine ignoto occultoque penitus sydere nescit. Cum Canopus ac Berenices crinestellas admodum praeuidentes Scythiae: Galliaeque: atque ipsa prorsus non cernat Italia. Cum illae antarcticis terris conspicuae ac praeuident: & uelut perpendicularae capitibus suspectentur. In Alexandria etiam Canopus quarta parte Interstitii signilis ultra terras emineat: Trionesque geminos & deuexa non cernat. Cum in Arabia Nouembri mense sub noctis auspicio helice non conspecta secunda uigilia prospectet.

In Meroe solstitio tantum exiguaque breuitate conspicitur: Vbi circa ortum Arcturi cum die nascitur. Quae iteque in India patauitano portu prima tantum parte noctis aspicitur: In qua etiam in Maleo mense quoddecim tantum diebus annuis uidet. Quis igitur dubitet & globi

SEXTVS

de ueriori oppositu: Alia incōspicua fieri: atq; alia uelut spara curuationibus emineat. Adde ad fidē globi rotundioris ambigētibus asserēdū: q̄ solis lunaeq; deliquia in occasu facta oriētis incolae nō uiderunt. Itemq; in ortu si accedant: a tota Britānia atq; occasuis regionibus ignorant: ēē in mediis plerumque regionibus horarum diuersitatib' uariant: Sicut in magni Alexandri uictoria lunā noctis secunda hora defecisse Seruius nobilis in Arabia nunciauit: Quod in Sicilia in exortu primi splendore conspectū Alpiano & Fonteio Conf. undecimo kalendas Maii detectus solis fuit: Qui in Capania diei septima uisus. In Armenia eiusdē diei undecima comprobatur: Quod factum ē utiq; spara circuitu moras per inflexus rotunditatis iūbinde uariāte. Deniq; ipsa uasa: quae Horoscopa: uel horologica memorant: pro locorū diuersitatibus immutata cōponuntur. Alioq; Gnomone ultra quingenta stadia discernuntur. Umbrisq; locorū aut elationibus cellis: aut inclinatioibus infimatis. Hinc ē q̄ in Meroe longissim' dies duodecim aequinoctiales horas & alteri' Bis sem fecat. Alexandria quatuordecim. In Italia quindecim. In Britānia decē & septē. Solstitiali uero tēpore: cū cali uertice, sol inuēct' subiectas leuorsum terras perpetui diei continuatione collustrat. Itemq; brumali descensu semiannuam facit horrere noctem. q̄ in insula Tile compertum Pytheas massiliensis asseruit. His tēporū diuersitatibus asseritum: ni fallor: globosam rotunditatis flexib' habendam esse tellurem. Sequitur: ut quem mundi locum: quae ue granditatem sortita sit: approbemus. Circulum quidem terrae ducentis quinquaginta duobus milibus stadiorū: ut ab Heratosthene doctissimo gnomonica supputatione discussum. Quippe Scaphia dicuntur rotunda ex aere uasa: quae horarū ductus stili in medio fundo sui proceritate discriminat: Qui stilius Gnomō appellatur: Cuius umbrae plixitas aequinoctio centri sui extimatione dimensa: uigies quater cōplicata circuli duplicis modum reddit. Heratosthenes uero a Syene ad Meroen per mensores regios Ptolomaei cert' de stadiorum numero redditus: quotaq; portio telluris esset aduertēs: multiplicansq; pro partiu; ratione circulum: mēsuramq; terra incunctanter quot milibus stadiorum ambiretur: absoluit.

De Positione Terra.

Comperta est terra breuitate rōnabili magnitudo: locus eiusdē ac positio doceat: Quae in medio imoq; mundi imobile stare mul-

LIBER

tiplicibus monstrat assertis: quæ sibi ante cōstitutionē mundi in eo
 dem loco fuerit: ex quo moueri non potuit. Ac dehinc diuulsis a cō
 fultione primæ commixtiōis elementis undarū; imensa & uolubilis
 latitudo: aerisq; halitus undique secus circa terræ stationem diffu
 sus arctarit: mediumque fecerit: Quod teres ac uolubilis circūclu
 sit: siue q̄ i spæra efficitur inum omne: quod medium ē: dum pari
 bus ab extrema rotunditatis ambitu lineis q̄cqd eas sustinet: consti
 patur. Inum uero iam necesse ē sui extremitate consistere: q̄a iferi
 us: quo decidat: non est. Oia ēt pondera in eam desuper cadunt: ut
 Imber: grando: nix: fulgura. atq; ipse: q̄ in eius penita precipitatur
 Oceanus: & fluentia latentia: quæ fundo uoluuntur i mo. Vides
 igr̄ eas: quæ undas: cunctaq;ue sustētat: arctatā ex oibus nihil subii
 cere: quo secedat. Medio igr̄ credenda ē: q̄a postrema: q̄ præfertī aq
 noctialis temporis iterstitia manifestant. Nam pares horarū metas
 tam ante meridialium q̄ ēt postremarum: & tam diei q̄ noctis horo
 logia manifestat: Quo documento clarum ē: tantundem undiq; se
 cus ab terris abesse cælum: Quod item duobus circulis edocet: sol
 stitiali & brumali. Nā utiq; q̄tum iterstitii dies h̄; cum cæli culmi
 na sol elatus illustrat: tātum spatii longior nox: Cum sol i brumæ;
 decidens representat. Itēq; q̄cqd singula signa zodiaci iterca pedire
 loci cōtulerit: tantūdem sole econtrario i utilate umbris noctis igno
 scunt: Quod utiq; undiq; uersum probat tantūdem circulos ty de
 raque ditare: mediamq; tellurem eē. Quod utiq; si congrue unctē
 assertum: iam partes eius: quas ipsa per mensa sum: perhibebo.

De quinq; Zonis Terræ.

Orbis terræ in q̄nq; zonas: siue melius fasceas dico: pro rerū; di
 uersitate discernit: Quæ tres intēperies multa a cōtrariōz; nimietate
 te relegauit. Nā duæ: quæ axi utriq; cōfines algore imēso & frigori
 bus occupatæ desertiōis cās pruinis mergētibus prabuere. Media
 uero stāmis atq; anhelis ardorib; torridata pp̄iquantes aiantū ibu
 rit accessus. Aliæ aut̄ duæ uitalis auræ halitu tēperata h̄itationē aīa
 libus idulserūt: quæ qdē per toti; rotunditatē telluris icurua tā su
 pernū hemispariū: q̄ iferius ambierūt. Nā utiq; terra duas sibi par
 tes hemicycliorū quadā diuersitate despicit. i. unā hēt supernatez;
 quā nos h̄itamus: & ambit oceanus. Et aliā infernatem. Sed hæc su
 perior initiū hēt a solari ortu. Illa i choat a solis occasu: quē circu
 lum graci op̄i *Qovra* perhibēt. Vez; q̄a illæ zonæ uolubilitatē utri

SEXTVS

usq; partis includunt: decē utrinq; circulo suo faciūt regiones: e q
 bus hæc: quæ a nobis hitat: ē una: atq; ad aq̄lonē uersus & septērio
 nes ascendit. Altera: quæ ecōtrario ad meridiē atq; austrū fert: quā
 habitare illi æstimant; qui uocant̄ ἀντοῖκοι. Similiter ex internati
 bus duæ: Sed hi: qui nobis obuersi Antipodes mēorant̄: qui contra
 illos: quos ἀντοῖκοι; diximus: Antichthones appellam̄. Sed nos
 cū illis diuersitas teporū uelut quadā cōtrarietate discriminat. Nam;
 cū ætate torremur: illi frigōr cōtrahunt. Nam; cū; hic uer pubescit
 florētibus pratis: illic edomita æstas tēporibus autūnescit. Hic bru
 ma: solstitiu illic apparet. Nobis arctoa lumina spectare permissu;
 illis poenitus denegatū. Antipodes aut̄ nri unū nobiscū tractū per
 ferunt hyemis: & si; grantiā cōis æstatis; sed noctē; diuersam: dieiq;
 cōtrarios: l; ætate grandes dies: prolixasq; hyeme noctes. Nobisq;
 septērio cōspiciamus illos lateat iine sine. Ita et his: q; ἀντοῖκοι uo
 cant̄: Antipodes sui quatuor anni tēpora nouē cōia: ac polū: qui ē
 ad austrū antipodib; suis: nobisq; peitus ignoratū soli iuspiciunt:
 Qui at̄ in media falcea sunt: h; quotidie ortus: occasusq; mutant̄
 Et supra quos sol eit: h; scitius exorit: Tardiusq; merlat. Aeqno
 ctiali aut̄ tpr̄ & oriēs & occidentis similiter apparebit: neq; ulla aitra
 sunt: quæ illoz obtrubus denegent̄: & quæ una illis oriunt̄: simul
 ueniūt in occasu;: h; dies cūctos pares iuis noctibus intuent̄: Nec
 ulla meridiao die metiunt̄ umbras: Eorūq; antipodes dies: noctes
 que sub eadē lōgitudine patiunt. Cū aut̄ solstitii pperatia peragen
 di per eodē transeat: & ia brumā itidē sol reuertēs similiter per illos
 iter ducat: & pcul ab his utrinq; secedat. dubiū non ē: quin bis hye
 mem: & secūdo patiant̄ æstatē: Quibus cū ortus solis ē: eoz antipo
 dibus apparet occasus. Vex̄ illa duæ regiōes: quas falceas ite; dixi:
 quarū una uicinātis plaultri algore cruītat. altera trās austrini ha
 litus desertione cōtrahit: antipodas pprios nō hēnt: sed ipsa sibi in
 uicē cōtraria fiunt hitatiōe. antipodaq; nullos ortus sydes; absque
 planetis utrinq; nouerunt: quæ qde; illis nō supra caput eūt: sed de
 medio lateris oriunt̄. Stella; et̄ fixæ cæli sex eis uident̄ mēlib; . sex iti
 dem non apparent: ortibusq; circulus aquinoctialis illis ē. Senaq;
 ex zodiaco signa cōspiciūt. Deniq; sex mensibus: diesq; noctesq; pa
 tiuntur: ut utrisque poli: axisque termini supra uertice; uideatur:
 Sed hæc prior septēriois. altera Canopi stella illustrata fulgor: ca
 tera non nouerunt.

De Circuitu Terræ.

Quatuor Regionum habitus prodidit doctissimus pythagoras. Sed ego ipsa peragraui: nequa mihi ignota uideret portio superesse telluris: Cuius terra totius ambitus ois: plenusq; circuitus: ut Romanorum dimensione percēseam: quęquid Itadorum supputatiōe memorauit: ē in milibus passuum trecēties & quēdecies cētenis: Quo loco non puto transeundā opinationē Ptolemai in Geographico operē memoratam. Idem quippe zodiaci tractum: oēmque cōplexum trecētis. lx. cali partibus secat: Quas singulas in telluris centrum ita astitimat prouenit: ut unius partis latitudo istic quingentorū stadiorū mēfura tendat. Singula uero stadia. cxxv. passibus explicata: quę octo millenos passus absoluunt. Vnde quingēta stadia: quę sunt partis unius: milia passuum colligunt sexaginta duo: passusque quingētos. Verum illa stadia quingēta trecēties sexagies cōplicata faciunt semel milies octingētis que sexcēta sexaginta stadia: Ex quibus milia passuum partitiōe præcā collecta faciunt ducenties uicies quinquies centena. Hoc de totius terra globo oportuit intimari.

De Longitudine Terræ.

Catē eitis lōgitudō ab ortu ad occasum: hoc est ab ipsi^{us} India^e extremitate usque ad Herculis colūnas gadibus sacratas octuagies quinquies cētena septuaginta octo milia sunt: sicut ēt Artemidorus auctor asseruit. Nā Isidorus nonagies octies dicit & decē & octo milia. Vex Artemidorus dimensiōi prædicta adiicit: quęquid a gadibus pcurrit: Nā per Sphenis frōte; circuitu sacri p̄m̄te rii ad aliud finale p̄montorium: quod Artabrus nominatur: procedēt dicit terram in nongenta nonaginta unum milia.

Alia Dimensio Terræ.

Quę dimensio itē fieri cōpendiosior pōt: si per maria quis uectus excurrat. Nā a gange fluuiō: ostiōque eius: quo se in Eoum effundit Oceanum: per Indiam Parthienēque ad Myriandrū urbem Syria in Illico sinu positā: quinquagies bis. xv. milia. Inde proxia nauigatione Cyprū insulā: Paterā Lycia: Rhodū Astypaleā in Carpatio mari. Itē in insula tenax Lacōica: unū Lilibaū Sicilia: & Calarim Sardinia tricies quater quinquaginta milia. Inde gadibus quadragies bis quinquaginta milia: Quę mensura uniuersa ab eo mari efficit octogies quinquies septuaginta octo milia.

Item alia Terræ marisque Dimensio.

SEXTVS

Potest item aliud terra marique iter duci per Gangen: Eufraten que fluium. Cappadociam. Phrygiam. per Aegeū pelagus & Laconicū mare. Itemque per sinus alios usq; peloponesum: leucadē: Corcyram: acrocerauniū: Brundusiū. Romam: alpes & galliā per pyrenaeos et montes in oceanum uespertinum hispaniae oram: traiecitumque per gades & omnis mensura. Attestate Artemidoro assertionibus meis habet milia octuagies sexties centena octoginta quinque. Habetis longitudinē multipliciter memoratam.

De latitudine Terrae.

Latitudo autē eius a meridiāo situ in septētrionis caput plurimū minor est. Nam utrinque intēperati aeris nimietate contrahit. Eo accedit q̄ a septentrionis plaga: Sarmatarum gens: copiosaque barbaries accessum indagandae dimensionis excludit. Attamen quicquid intrepida permeare quiuit excursio competēter ad mensum: reperta que latitudo habitabilis terrae pene dimidio minor: q̄ dea ē collegisse longitudo. Nam colligitur in quinquagies quater centena sexaginta duo milia. Quippe a littore aethiopici oceani: qua habitabilis primū est ad Meroen. inde Alexandria; Rhodum. gnidum. Choum. Samum. Chium. Mytilenem. Tenedum. Sigaumq; promontoriū. Os Ponti. Carabim promontorium. Os Maotidis. Ostiū Tanais praedicta dimensio comprobatur: Qui quidem cursus: si per maria traieatur in cōpendium ducit milia sexcenta septuaginta octo. Nunc usq; compertū; progressum Arthemidorus asseuerat. Sed Isidorus adiecit duodecies centena quinquaginta milia usq; ad Tilen ultimā tendi: Quae quidem opinatio mihi uidetur incerta. Nam ipsi tantū de latitudinis inesse dico: q̄tum longitudo comprehendit. Neq; n. cum rotundum telluris orbem astructio superior: ratioq; monstrat: Impar latus globo poterit peruenire: S; supradicti scriptores habitabilem dixeretellurem.

De Rotunditate Terra.

Rotunditatis autē ipsius extrema circūfusus ambit Oceanus: sicut nauigatus undique comprobatur. Nam a gadibus per Hispaniae galliarumque flexum occidentalis plaga omnis hodieq; nauigatur. Dum autem Diuus Augustus classe germaniae; circuiret: septētrionalem totum permeauit Oceanum. Nam primum in cimbricū promontorium ueniens magno dehinc peruenso mari: ad scythica pla

gam: ac rigētes undas usq; penetravit. De cōfinio item ab orientis principio & Indico mari. Pars qua pergit in caspium mare a macedonum classibus remigata: dum Seleuchus & Antiochus regnavissent. Palus uero meotica eiusdē sinus hētur oceani. Item leui lateris circumflua mēorientur. Ab ipsis itaq; columnis Herculis: quæ in gaditano sunt littore consecrata: usq; in arabicum sinum meridianaus omnis permeatur oceanus: Sicut plurimis asseueratur exēplis. Nā eius maximam partem magni Alexandri sulcauere uictoria. In eodem arabico sinu cōstituto. C. Casare Augusti filio: hispanarum nauium naufragio & eiecta fragmentorum reliquia paruerūt. Itē Hāno: dū punicū florēt imperiū: Mauritāia circuitu: ac de hinc meridiani flexus excursu in Arabia terminos prolixa admodum nauigatione peruenit. Cornelius auctor affirmat quendam Eudoxū fugientem Regis insidias ex Arabia in gaditana peruenisse refugia. Calius Antipater se hominem uidisse confirmat: Qui negociatiōis ardore in Aethiopiam ex Hispania nauigasset: Idē Cornelius post captos Indos per germaniam nauigauit.

De Diuisione Terræ.

Ostenfum puto ambitum superioris terræ: permēso in circulo mari undiq; secus nauigatū. Nunc ipsius diuisionē: q̄tum patitur succincta insinuatio: memorabo. Circulus omnis supera habitabilisq; telluris: Sicut pleriq; testantur: in tres partes ē distributus. Europam: Asiam: Africamq;: Quarum primam atque ultimam in interruptio dissecat oceani. Nā atlantici profundi ex gaditano fracto uis interfecans profunda telluris: lybicum Ibero latus abscidit. Et confestim se in propinq; maris fluentia diffudit. Quippe a gaditano ostio ingressum interioris maris per lēgitudinem cursus uix q̄n decim passuum milia numerātur. Latitudo uero ubi angustior q̄n que: ubi diffusa septem: ubi prolixior decem milibus explicatur. Hinc defluere per diuersos sinus subsidentisq; campos tot maria: tot fragores: & q̄tus per diuersa æquora tumescit. Vndarum uero illa proruptio interfluentis oceani leua Europam facit. Lybiamq; dextra: & montibus utrinq; concluditur. Nam Europa Calpe: africa Abyla monte despicitur: Qui utrinque prominētes dici Columna Herculis meruerunt: Quod testimonio uetustatis laboris herculei limes in illis sit consecratus. Siquidem ultra eum progredi con-

SEXTVS

sumptæ telluris inuia prohibebant. Deniq; etiam hoc de eius sã
 era virtutis possibilitate persuasum: quod cum antea natura terris
 maria dispararet: At tanto cingi circuitu firmaret oceani montium
 predictorum effossis radicibus: diuulsoq; confinio camporum de
 uexis: lacunisq; terraruz in pui sum pelagus in usu; impigra mor
 talitatis admisit: permutans orbis faciem naturaq; discrimina. Hoc
 igit frato leuorsum Europa distendit usque in Tanais flumis gur
 gitem: a quo inchoans Asia Nili itidem alueo limitat: qui qdem Ni
 luseandem africamq; dirumpens telluris complexum interfecans
 multitudine fluuiorum: Europam tamen interminari Propõtidis
 faucibus dixere q; plurimi: Quæ Propontidis per angustam descen
 dens ad Meotidem quoque perfertur.

Europæ tamen principium: inchoamentiq; limen hispaniæ con
 tributum fertili frugum: opimæq; puincia metallor; auriq; foetu
 ra miri marmoris: gemarumq; muneribus prædicanda: Quæ qde;
 q; Iberi fluminis interriuata tractu amnis sui meruit cognomētū:
 cuius illa portio: quæ athlantico confinis Oceano in gaditani frati
 litus excurrit: Bethica perhibetur. Etiam ipsa uocabulum pro
 prii fluminis nuncupatione sortita: Quæ ab Vrcitano fine: qua ci
 terior meat: Tarraconensis dicitur a Tarraconensi urbe: quam Sci
 piones condiderunt. Nam Pœni fundauere Carthaginem: Condi
 tas ubicunque urbes amico sibi nomine præsignantes. Sed prædi
 ctum latus a pyrenæi Iugis in aliam prouinciam dissecatur: siqui
 dem Bethicæ a Septentrionali confinio Lusitania sociatur: Cui no
 men fabula a Iusu Liberi patris: uel cum eo Bachantium sociauit.
 Hæc quoque cognõis sui fluuio permeat: l. eam Tagus quoq; ha
 renis illustret auratis. Olissipone illic oppidum ab Vlyæ conditū
 ferunt: ex cuius nomine Promontorium: quod maria: terrasque di
 stinguit. Nam ab eius ambitu inchoat mare gallicum. Et facies te
 ptentrionalis oceani. Athlanticus uero & occidentus terminat occæ
 nus: q; tam Hispaniæ limitatur excursibus. In eius quoque confi
 nio equar; foetura uētis maritatibus iolefcit. Volucres pli curius
 ipso spirate fauõio. Ves; Bethica cūctas ubertate foecunditatis añue
 nit: quæ qdē hēt Iuridicos cõuētus duos: Gaditanū: Cordubēse;
 Oppida cētū septuagintaq; hētantium multitudine frequentata:
 Eadē uero longitudinis dimensione distenditur a Castulonis oppidi
 fine i Gaditanum oppidum ducentis qnquaginta milibus amplior

LIBER

æstimatur. Latitudo quoque inducēta uiginti quatuor milia ex-
 curret. At uniuersa prouincia habet conuētus septē. Carthaginen-
 sem: Tarraconensem: Casaraugustanum. Cluniensem. Asturum.
 Lucrensem. Bracarum. Ciuitates uero in Hispania præter insu-
 las: atque alias contributas ducētas nonaginta quatuor tota comple-
 xione dinumerat. Tenditur autē per longitudinem q̄tum Agrippa
 dinumerat milibus quadringētis septuaginta quīq̄. latitudine du-
 centis. xxiiii. Cum finis Carthaginē usq̄ protenderet: Quæ opinio
 Agrippæ non exiguum admittit errorem. Nam hispania omnis ci-
 terior a Pyrenæo in Castulonis finem per sexcenta septem milia lon-
 gitudine protrahitur: Cuius ora paulo amplior æstimatur. latitu-
 do autem a Tarracone ad littus Iarsonis trecētis septē milibus inue-
 nitur. A radicibus pyrenæi: ubi utriusque maris propinq̄tate cō-
 cluditur. Nā paulatim diffusior adiacet in latitudinis extremētis.

De Monte Pyrenæo & prouincia Narbonensi.

Idem igr̄ pyrenæus ex alio later Galliarum finibus admouetur:
 a cuius radicibus quicquid interiacet usque Rhenum: & item inter
 Oceanum & montes gebēnam & Iuram gallicis regionibus attribu-
 tum. Narbonensis autem prouincia appellatur: quæ interno ma-
 ri alluitur. Hæc Bracchata antea dicebatur: quæ ab Italia Iugis al-
 pium atque ante Varo discernitur: cuius longitudo: sicuti Agrip-
 pa dimensus est trecenta septuaginta milia passuum. latitudo autē
 ducenta quadraginta octo. In hac prouincia Rhodanus fluuius ex
 alpiibus ueniēs: per Lemannum lacum meat. Et causas fertilitatis ī-
 portat terra germinibus ac fœcundis: Cuius ora diuersis noīb' ap-
 pellata. Nam hispaniense unum: alterum Metapinum: tertiuq̄: quo
 plenior meat: Massalioticum nuncupatur. prouincia uiris opibus.
 fragibus memorānda: Vnoque trāscurrēda piaculo: q̄ illic fas fue-
 rat hostias humani generis imolare.

De Italia.

Sed post alpium montes: qua facies prominentis natura ortui so-
 lis illuminatione perfunditur: inchoat: ac descendit Italia longe an-
 te alias omnes laudibus ueteruq̄ in urbis Romæ gratia prædicanda:
 Cuius principium Ligures tenent. Dehinc: quæ ubertate Soli
 sacrata occupauit Hetruria Regio tam Indigetis Aeneæ fœdere:
 q̄ remediorum origine: atque ipsius Tagetis exaratione celebrata

SEXTVS

exatatiōe celebrata. Umbri mox Latiumque: atque ostia Tyberina
 Dehincq; ipsa caput gentiū Roma armis: muris: sacrisq; q̄ diu ui-
 guit cælisferis laudibus cōferenda. Hæc a mari. xvi. passuū milibus
 disparat. Dehinc littus in Volscorū nomē: sortēq; cōcessit. Mox Ca-
 pania picetēsq; ac lucanū littus: brutiūque cōiungit. Cuius p̄mō-
 torium in meridiē austrūque respectū in mare p̄carrit. Leuaq; ala
 interioris sinus fluēta cōplectit: ut si a primis alpib⁹ dextrū lat⁹: Et
 plixi mōtis brachiū cōrepleris: p̄minetias utrinq; cōponēs theatrū
 quoddā spectare uidearis undaq;. Lunata q̄ppe & quodam hemicy-
 clio: in p̄mōtorium mēoratū circūferi. Italia deniq; ab ipsis gadi-
 bus: qua se fauces fracti interfluētis aperiunt. In brutiū sinū: q̄ ē pri-
 mus Europa: emissā maria cōq̄escunt. Interior uero tellus: quæ in
 iupēs mare: Boreæque perfert: gracia ora salētinis. pediculis. apu-
 lis. pelignis. Istris. Liburnis: & cæteris populis oblcunioribus hita-
 tat. Leuorsum quoq; se flectit. Et itē duob⁹ p̄mōtoris Peltæ ama-
 zonice formā reddit. Dextro cornu Leucopetra tendēs: leuo laci-
 nium. Vnde cū longa sit ab alpibus prætoris augusta per urbē Ca-
 puam: & Rhegiū oppidum absque recuruo flexu decies centena: &
 xx. milia passuū. Nusq; uero. ccc. latitudo eius excedit. A solo igr̄
 Italico Liburnia Istriaque discretæ sunt cētenis milibus passib⁹: q̄
 & ab Epiro & Illyrico q̄nquaginta. Ab Africa itra ducēta milia: ut
 Varro cōmēorat. Ab Sardinia. cxx. a sicilia mille q̄ngētis. a Corsi-
 ca minus. lxx. ab Issa q̄nquaginta. Verum omnis Italia circuitus
 tendit uigies cētena. xlix. milia. Eius umbilicus ī agro dicit̄ Reati-
 no. angustior plurimū est ad portū: quē Hāmbalis castra dicunt.
 Nā uix ibi. xx. M. pas. lata ē. Ves̄ Italia et l'ado flumie mēorāda:
 Quē Gracia dixit Aeridanum: Hunc amnē mōs Vesulus iter mō-
 tes alpīū elatior gignit fonte mirabili: q̄ in ligurū finibus flumē cre-
 at: ac dehinc fluuius mers⁹ ipenita telluris ī parte agri Vibiēis emer-
 git. canis ortu diffusior. Nā solutis alpium niuib⁹: stagrātia solis
 æstiu exuberat ultra gurgitis ripas: nullique gloria annuum no-
 bilius cedēs. xxx. receptis flumibus adriaticū mare magna opimus
 grāditate perfundit. Cætera Italia memoranda nec poetæ tacēt:
 ut Scyllaū oppidum cū Crathide flumine: quæ Scyllæ p̄ter fu-
 it. Caribdisque Voraginem ac Vertiginem tortuosā Peltana
 Rosaria Scopulos Syrenarum in Campania amœnis antiquitus ne-
 mora Phlegrei dehinc campi: habitatioq; Circeia: Terracina prius

LIBER

insula nunc iuncta. Rhegium: quæ ab Sicilia cōtinēti separata: atq; in cōpensationē cōnexa telluris in insulā religata. Formia ēt Lastrigonu hitatione famosa. De cōditoribus Urbium.

Hoc loco posse; ēt urbium percurrere cōditores: ut a Iano Ianiculum. a Saturno Latiū. a Dane Ardeā. ab Hercule Herculanū ad radicem Vesuuii: a quo haud procul Pōpeios: Cum boū pompā duceret Iberoz: ex cui' laboribus in Liguria capi lapidarii sunt appellati. q; eodē dimicite saxi ferunt pluisse calū: Idem ēt Ionia nomē dedit. Nā Ionē Naulochi filiā oblidētē uia latrocinaliter iteremittit.

Iapygas Iapex Dedali filius cōdidit. Corā Dardanus. Agylla; pelaigi. Iybur Cathyllus praefect' classis Euadriæ. Parthenope dicta ab Syrenis sepulcro hoc noie uocitata: quæ nūc Neapolis appellatur. Franeste ab Vlyxis nepote praneste. I; alii uelint Caculu cōditore: quē pignus asserunt fuisse flāmaz. Arpos & Beneuetū Diomedes. Pataviū Antenor. Pylii Metapētū condidere: Sed nil mea interest origines urbium perferuari.

De Insulis Tyrrheni Maris.

Nunc quoniā cōtinētis terræ limes interfluētis frati coertione distinguit. Nō alienum ē interfluēta emergētes terras: quæ q; in salo sint insula uocant: praesertimq; nobilei cōmoner. Neq; .n. morosa debet eē percursio. Traseo itaq; Pityusas a Sylua pinea me oratas: quæ nūc Ebus' appellat: in cōfinio Carthaginis noua. Balearē ēt duas: colubraria: & quā gymnasiai græci dicūt: uel capraliā naufragalem. In galliæ quoq; ora: in Rhodani ostio Metina: quæ Blascorum uocatur: Et tres Stoechades: quarum hæc sunt nomina singularū: Prima Themista. secunda pōponiana. Tertia Hypæa: ceteras que exiguas aduersum Antipolim. In ligustico at Mari ē Corsica: quā Græci Cyrnon appellauer: lōga. cl. milibus passuū: lata. l. Circuitus eius ois distendit milibus. ccc. xxv. hēt ciuitates. xxxiii. Stipa autē citra ē Oglasa ifra in sexagesimo Corsicæ planasia fallax nauigatiū: mētēsq; ppingtas. Virgo itē & capraria: quā agilō græci dixerūt. Itē Igiliū Dianiū. Itē colūbaria uēaria. Item ultra tyberia ostia. In Antiāo palmaria: Sinōia: & in Firmiāo pētia. pādataria: prochyta. Abæneria: Inarime a græcis deā pithecusa: & Megaris ēt ī neapolitāo: a surrēto. In octauo miliario caprea senaria deā & Telectea. Item Leucothea iam africanum mare spectans a Corsica.

De Sardinia.

In octauo

SEXTVS

Sardinia est: in quo Augusto frato sunt parua insula: quae cunicularia perhibentur. Item Pinton & fossa. Verum Sardinia a Sardo filio Herculis appellata: habet formam humanae plantae. Denique Sandilotes est appellata: & Signosa: quae utrinque uestigii formam signat. Verum ab oriente centum octuaginta octo milibus patet. Ab occidente centum septuaginta quinque. a meridie septuaginta septem. a septentrione centum viginti quinque milia habet. a gorditano promontorio insulas duas: quae Herculis memorantur. a Suichensi enolim. a Caralitho Ficariam galatamque. Quidam item non longe Balaridas dicunt: & Caliodes: & Heraclutia. Contra Pellanum Leucasia est: a Syrenibus sepultra nominata. Contra Veliam Cenotrides. Contra Vibonem Itacesia: ab Vlyxis specula dicta.

De Sicilia.

Hinc Sicilia memoranda: quae a Thucydide Sicilia: a multis Trinacria perhibetur. Sicania a Sicano rege: Qui cum Iberica matris in eandem terram ante bella troiana peruenerit. Dehinc Siculus Neptunus filius: a quo nomen eidem commutatum. Nam Trinacria: quae tribus promontoriis triangula censetur. Quippe unum: quod a Tachynno in Peloponnesum in Meridiem uertum spectat quadringentis quadraginta milibus a graecia disparatur. Pelorus autem occiduum: Italiamque inspicit: quae trato mille quingentis passibus separatur. Lilybaeum Africae fines uidet in centum octuaginta milibus. Ipsa autem promontoria inter se terreno itinere disparant. Sic a Peloro Pachymus milia centum septuaginta sex. Inde Lilybaeum. cc. Inde pelorus. cxliii. Colonia in Sicilia quinque. Urbes sexaginta tres. Fluum fontemque plures. Ac motus Aethnae miracula noctibus totis uomentis incendia: Cuius Crater stadiis. xx. patens fauilla Taurominiuum Catinamque respergit. Magna strepitu mugiens: & imensos fragores intonas obluetatione flammarum.

De Insulis Siculi frati.

In Siculo est frato insulas esse non dubium est: Africam uersus: gaulos Melita. a Camarina. lxxxiiii. M. pass. a Lilybaeo. c. xiiii. Cossura hieronios: Coene: Lopadusa: Aethusa: quae alii Egusa dixerunt: & caeterae sunt aliae citra siciliam. Ex aduerso Metauri amnis in. xxv. M. ab Italia vii. aolia appellata. a nris Vulcaia. Cum diuersis nominibus prima dicitur Lippara. secunda therasia. tertia strögile: in qua Aeolus regnasse fertur: & a flamma in proximo propete: uel eius fumo: quae ueterum flaturum esse: intellexisse: quod hodie quoque eius loci incolae certum est praesentire. Quarta uero insula est didyme. Quinta Ericusa. Sexta phoenicusa. Ultima Euonymos.

LIBER

De primo Sinu Europæ.

Hic primus Europæ sinus Ausonii maris patet nonagita sex milibus: Quiq; tres sinus habet: Italia frons incipit: qua magna Græcia appellata ē: Vbi amnium & oppidorū copia: ac tunc portus: qui Hannibalis castra dicunt: Vbi latitudo Italiae uiginti solis milibus æstimatur.

De secundo Sinu.

Dehinc a Iacino p̄ montorio secundus incipit sinus Europæ magno ambitu flexus: & acroceraunio Epiri terminatus p̄ montorio: a quo abest octogintaque milibus oppidum Croto. Exhinc præter oppida: sinuq; q̄ plures: In mare Italia plurimū pergens: in Hydruntum urbē uēit: Vbi superū inferūq; mare decē & quatuor milibus disparatur. Vnde in gratiam breuissimus transitus: Ac dehinc Italia per populos: sinus: urbes: fluuiosq;: montes barbarosque q̄ plures ducitur in fines Illyrici: cuius a flumine Arsia ad flumen Driniū; longitudo pergit octingēta milia: a Drinio ad promontorium acroceraunium cētū septuaginta duo milia. Ora Illyrici hēt insulas ultra mille.

De tertio sinu Europæ.

Tertius autē Europæ sinus ab acrocerauniis inchoās montibus: helleponto terminat: ac sinus hēt decē & nouem: prouinciasque q̄ plures. Nam ibi sunt Epirus. Acarnania. Aetolia. Phocis. Locris. Achaia. Messenia. Laconia. Argolis. Megaris. Attica. Boeotia. Item ab alio latere: alioque mari Phocis & Locris. Doris. Phthiotis. Thessalia. Magnesia. Macedonia. Thracia. Gracia oīs.

Epiros autē incipit acrocerauniis mōtib; In qua primi Chaones: a q̄bus deā Chaonia. Deinde mōs Pindus. Driopes Molossiq;: Dodonai Iouis Fano inclyto celebrati. A tergo inter ceteros populos Ponto iunguntur. Mesia ac Media Thraces usq; ad Pontū. Rodope mox & Hemi uidet excelsitas. Tunc colonia Butrotum: Ambracius sinus faucibus angustis æquor accipiens: in quo deferitur amnis Acheron infernæ fabulæ error famosus. Post aliquot gētes etiam Actium colonia cum Apollinis templo. Ex quo ipsi quoque Deo additū cognomentum: Ciuitasq; Nicopolitana. Egressos sinu ambracio in Ionium excipit diuersitas populorum & oblique apud quos inter ceteras urbes oppidum in confinio maris noīe Calidon Diomedis: Tidaique p̄ gnatione notissimum. Dehinc in fluēs sin? Actoliā ac Peloponessum diuidit. Mox in acarnania aracyn/

SEXTVS

tus. In Actolia Ozolei: apud quos oppidum Oeanthe: in quo portus Apollinis. Tunc deinde in Phocidis campis oppidū Cirra. Portus Caleon: a quo in septē milibus passuū introrū oppidum Delphos sub monte Parnasio clarum oraculis Apollinis. Fons ibi Calliatus. Deinde in intimo sinu Angulus Boetiae montē heliconem iuxta peloponessum peninsula inter duo maria: Aegeum & Ioniū: angulosos recessus obducens: in circuitu habēs quingenta sexaginta tria milia passuū. & per sinus penetrantūdem angustia: unde procedit Isthmos appellat: in quaque milibus passuū diuersa maria utrinque collidunt: ac latera meatus abradunt. In medio hoc iteruallo: quod Isthmos appellauit: Colonia ē Corinthus sexagenis ab utroque littore ē a Pisa summa arce: quae dicitur Acrocorinthos: utrumque mare prospectans. Ab Isthmo at Achaiae puincia nomen incipit: quae ante Egialos uocabatur propter urbes in litore per ordinem constitutas. Ibi quoque plures sinus. portus montes. urbes. & populi. Ab ipsius Isthmos angustia Hellenas incipit: a nōis Graeciae dicitur. In ea prima Attica antiquitus Achaia uocitata. Contingit Isthmum sui parte Megaris dicitur. In ora autem portus: cui nomen Scyronia saxa. xxvi. longitudine. latitudine quaque milibus passuum a Myrtoe recedentibus Athenae atque Atticae. Fontes ibi multi: inter quos Callirohe praedicatur. Nec athenis cedunt Boetiae. In quibus Epigrane arethusa: hypocrene: aganippe: gargaphie. post oppida montes populique quoque plures.

De Thessalia.

Sequitur Aemonia: cuius a tergo mons Oetha: Ea quoque est Thessalia nuncupatur. Ibi natus Rex nomine Graecus: a quo graecia dicitur. Ibi Hellenes: a quo Hellenes appellati: In Thessalia montes notissimi. Olympus Pierius ossa: Cuius ex aduerso pindus & othris Laphytarum sedes: occasum uerticibus intuentes. Nam pelios ortum uidet. Hi omnes montes theatrally more curuant: ante quos septuaginta quaque urbes sunt memoranda. Thessaliae uicia Magnesia: cuius fons est Libetris poetici haustus nomine celebratur. Longitudo Thessaliae habet milia quadringenta octoginta. latitudo ducēta nonaginta septem.

De Macedonia.

Macedonia postea. CL. populorum maximis regibus incluta: praesertimque Alexandro: Qui Philippo cuius natus crederet: eius matrem Olympias dracōe eum conceptum esse memorabat: uictor orbis: nam easdem peragrationis & uictoriae metas huius: quas Liber & Hercules. Hac tamē Ma

cedonia populos: q̄ Edonii dicebant: totamque Migdoniam: Pieri
 ana: Euaethiamq; recepit in nomen. Hac in Thraciū limitem ter/
 minum ducit. A Meridie Epirotis habitat. A uespera. A Dardanis
 & Illyriis. a Septētrione paphlagonia ac peonia. Inter ipsa; & Thra/
 ciam amnis Strimon pro limite est: ab Hemi montis uertice defluēs
 In ea Rhodope: quem Mygdonium asserunt montem: & Athos ab/
 scissus a continēti Xerxe uiribus utente perfarum. Et horestiadam
 terram ab Horestis & Hermionis filio: Quam uocitari non dubiu;
 ē: Ibi phlegra nunc ciuitas: tunc gigantū: proeliorumque immani/
 um temeritate famosa: Qua sola etiam diluuiō mūdi asseritur non
 operta: quod utique prattitit montium celsitudo.

De Thracia.

Sequitur Thracia: cuius incolae Bardi appetitum habent maxi/
 mum mortis. Et q̄ dextra parte Strimonis degunt Bessi: & Densē/
 latae: Nestusque amnis: qui pangaeum ambit. Nam hebrum Ody/
 sia nives complent: qui inter diuersos barbaros fluens etiam Cicoy/
 nas perluit: Quorum confinio Hemus sex milibus passuum cacu/
 men extollens uicinia perflatur astrorum: Cuius item terga diuer/
 sae gentes tenēt: inter quas gentes Sarmatae: scythae. Dein pontum Si/
 thonia gens hēt: quae gloriam Orphei pgeniti uatis perfectiōe sorti/
 ta est. Nam in Spartio promontorio ille uitam: aut sacris: ut aiunt:
 impendit: aut fidibus. Mox regio Maronea: ac Tyrida oppi/
 dum: in quo equi diomedaei stabulati. Circa eum Abdira: Cui con/
 structa Diomedis soror suum nomen ascripsit: Quod oppidum
 Democriti physici ortu potius decoratum. Eandem Thraciam po/
 lydori sepulcro signatam nec poetae praterunt. Illic promontoriū;
 Ceraschryseon Byzantio oppido celebratū: quod a Dyrrachio. de/
 cxi. distat. Eo enim interstitio a se utraque maria recesserunt: idest
 Adrias & Propontis. Illic Hellespontus angustior per stadia septe;
 ab Europa Asiam diuidit. hic quoque dua ciuitates: Quarū; una:
 idest Sestos Europa est. Abydos Asia. Deinde promontoria con/
 traria Cherronesi: in quo terminatur Europa sinus tertius. Et
 Asiae ageum: in quo Cynosema dicitur locus hecubae sepulcro tu/
 mulatus. In confinio insula Tenedos: a qua usque in Chium dif/
 fusior sinus interiacet: Cuius dexterioꝝ antandros exiguitas insula/
 rum. denique nauigantibus caprae similitudine diuulgatur: ab eaq;

SEXTVS

Aegeum pelagus appellatur: sed in Corcyra phalaris promonto-
rio effigiem nauis icopulus imitatur: In quem Ulixis nauim uer-
sam fabulosa confinxit auctoritas. Nam Creta eētum urbibus opu-
lenta in ortum occasumque porrigitur: Cui nomen suum Hesperii
dis filia nympbarum pulchra concessit. Aut Curetum Rex Cre-
tes: a quo Creta primo: mox Curetis nuncupata. Deinde propter
cali temperiem Macones est appellata. Hac in longitudinē ten-
ditur milibus ducentis septuaginta. Latitudo quinquaginta milia
non excedit. Circuitus oīs. dlxxxviii. milibus patet montibus Idae
& Dictinao sublimibus. Euboea uero a Boetia continenti mo-
dico: atque ita exiguo mari interfuente discernitur: ut plerūq; pon-
te iungatur duobus promontoriis ad atticā; uersus Gerasto: & ad
Hellepontum Caphareo decoratur. Huius latitudo ultra secūdū
miliarium intra quadragesimum contrahitur. Longitudo toti
us Boetia: ab attica usque Thessaliam centum quinquaginta milibus
numeratur. Circūferentia uero trecentis sexaginta quique milib' ex-
plicata. Huius oppidū; Calcida ex aduerso Aulis & Caristos mar-
moreis fluctibus concolora. In Myrtois autem mari cyclades: qua-
rum notiores Delos & Antandros: Quae nomina a circulari ordina-
tione sortita. Item strophades: quarū Naxo Homeri sepulchro
uenerāda. aliaq; q̄ plures per septuaginta longitudinem: & per du-
centa latitudinem ducunt: Inter cherronesum & samothracen qua-
dam loca uasta: nunc Barbarica.

De Quarto Sinu Europa.

Quartus uero & magnus Europa sinus ab helleponto incipiēs
Meotis ostio terminat. Nam arctum mare inter Europam & Asia;
in angustias septem stadiorum interfuens coartatur: Quas angu-
stias Hellepontum dicunt. Xerxes Persidis rex aggregatis naui-
bus ponteque constructo exercitum duxit. Verum hac angustio-
ra quadam interriuatione per octuaginta sex milia distenduntur:
ac rursus diffunditur mare latissimum: Iterumq; contrahitur. s;
maris illa diffusio Propontis dicitur: secundaq; angustia Bospho-
ros appellantur: quae quingentis passibus patent. Item hac Darius
Xerxis pater copias ponte transmisit: Cuius ab hellepōto longitu-
do ducentis triginta nouem milibus inuenitur. Deinde scythicus
diffusi maris sinus: in quo Meotis ostio iungitur: lacus Cimmericus
Bosphorus id os uocatur: Is duobus milibus & quingentis passib'

latus: Inter quos Bosphoros: idest cimerium & thracium latus in-
terpatent milia quingenta. Circuitus uero totius ponti uicies se-
mel quinquaginta milibus: ut Varro non reticet: Quia dicit Eu-
ropa totius longitudinem habere sexagies ter triginta septem milia/
passusque quingentos. His Hister fluius ortus in Germania de ca-
cuminae montis ad nouem sexaginta amnes assumens: etiam Danu-
bius nocitatur. Dehinc Littus scythicum confertum multipli-
ci diuersitate Barbarica. Na illic Geta. Daci. Sarmata. Amacrobii.
Troglodita. Alani: germaniaque omnis tractus. Ab Histro ad
Oceanum bis decies centum milium passuum est in latitudine mili-
bus quadringentis usque ad armaniae solitudines. Nec procul flu-
uius. lacus. oppidum: sub uno cuncta nomine borysthenes propter
Achillis insulam eius sepulchro celebratam. Intra degunt au-
cheta: apud quos Hypanis nascitur: & Neura: apud quos borysthe-
nes: geloni: agatirsi: anthropophagi. Et a tergo eorum arimaspi.
Tunc Riphai montes & Regio caligantibus tenebris inumbrata.
Post eosdem montes trans aquilonem hiperborei: apud quos mun-
di axis continua ratione torquetur. gens moribus: prolixitate uita-
Deorum cultu aeris clementia: Semestri die sine etiam habitatio-
nis humanae praedicanda. Verum Sarmata: Seytha: Taurica tra-
ctus in longitudinem habet milia noningenta octuaginta. latitudi-
ne septingenta decem. Iam nil in Europa astimo memorandum:
Quoniam & hiperboreos sibi asia uindicauit.

Alia Dimensio Europa a Septentrione.

Si autem leuorsum post Riphaios montes redeas per Oceani Se-
ptentrionalis tractus te denique per germaniae galliarumque & hiba-
ros papales in gaditanum ostium reuocabis. Arimphaei quippe
iam in asia constituti parilem hiperboreis uitam degunt cunctis ge-
nibus uenerandi: ut ad eos uelut ad quoddam asylum confugiant
metuentes. Ultra hos Cimeri & amazones ad Caspium mare: qua
in confinio ortum est: ibi scythicum perumpit Oceanum. post pli-
xa terrarum & hyrcania reperitur. Caterum in atlanticum littus
Oceani remeantes per aquitaniam extremam: Extremaque Euro-
pa in britanniam reuertuntur: Quae insula iacet inter septentrionem

SEXTVS

& occasum longa milibus octingentis: lata trecentis. Circuitus tri-
 cies octies uiginti que milia tenet. In ultimo eius sylua Calido-
 nia: Insulaeque quae plures: Inter quas Orehades quadraginta pene iun-
 ctae. Item Eleatrides: in quibus electrum gignitur: Sed ultia om-
 nium Tile: in qua solstitiali tempore continuus dies: Brumalique
 nox perennis exigitur: Ultra quam nauigatione unius diei mare co-
 cretum est: sed infra confinis est galliae hispaniaeque: quibus: nisi ocea-
 ni Athlantici prohiberet irruptio: Africa misceretur. Nam Velo-
 nensis Bethica ciuitas triginta tribus milibus a Tingi oppido dispa-
 ratur. Quae Colonia est mauritaniae Caesariensis: huius auctor op-
 pidi Antaeus dicitur.

De Africa.

Africa uero ac Libya dicta ab Afro Libe Herculis filio: in con-
 finio est Elisos Colonia: In qua Regia Antae: iuctamenque cum Her-
 cule celebratur: & hesperidum horti: Illic aestuarium flexuosum: quae
 draconem uigilem rumor uetustatis alludit. Nec longe mons athlas
 de gremio cacumen proferens harenarum: Hunc incolae adirin uo-
 cant. Is usque in confinia lunaris circuli euectus ultra nubium po-
 restatem: qui ab occasus parte littora prospectat Oceani: nemorosus
 fontibus scatens: sed rupibus infoecundus. Quae uero africae spe-
 ctat opimae omnis: arbores praeterea gignit Cupressis similes: odore
 graues: quae lanam obducunt instar serici preciosam. Per diem si-
 let: nocte & ignibus micat & tybiis: fistula: cymbalis: tympanisque
 percrepat satyris: aegyptiisque bacchantibus. Ultra ipsam ad oc-
 casum littus per quadringenta nonaginta sex milia saltus feris lybi-
 cis occupati. Nec plurimum distant septem montes: qui paritate ca-
 cuminis fratres sunt appellati: sed elephantorum pleni sunt: ac ul-
 tra prouinciam tingitanam: cuius longitudo centum septuaginta mi-
 lium est. Item Siga oppidum est e regione Malacae urbem His-
 paniae contemplatur. In littore quoque Carcenna maiorque oppi-
 dum Caesarea. Item Iocolumaque Coloniam. Item Rusconie &
 Ruscurius: Salda est: ceteraque ciuitates: atque Igilgili: & Rusarus.
 Flumen uero ampaga abest a Caesarea. cccxxii. milibus.

De duabus Mauritaniis.

Vtriusque mauritaniae longitudo decies. xxxvii. mili. latitudo. cc-
 cclxvii. ab ampaga Numidia est nomine celebrata. Numida Nomades

LIBER

dicti: cuius in mediterraneis Colonia Cirta: & interior Sicca atque Bulla regia. In ora uero littoris Hippo regius ac Tabracha: Interioris zeugitana regio: quae proprie uocatur Africa: hēt haec tria promontoria: Apollinis aduersum Sardiniam: Mercurii respectus Siciliam: quae in altum percurrentia duos efficiunt sinus ab Hippone Diarrhytho. Deinde promontorium Apollinis. & in alio sinu Utica Catōis morte memoranda. Flumen Bagrada: ac propinqua Carthago inelytra pridem armis: nunc felicitate reuerenda. Demum Maxulla: Carpi: Misua: Clypeaq; in promontorio Mercurii. Item Curubis: Neapolis.

De Secundo Sinu Africae.

Mox alia distinctio Libyae phoenices uocant: quae Bizatiū incolunt: quae regio. ccl. milibus pass. circuit: cuius satio centesimo messis incrementum foenerat. Hic oppida Puppis. Adrumet. Leptis. Ruspa. Tapsus. Thena. Macomades. Tacape. Sabrata contigēs Syrtis minorē: ad quam Numidia & Africa ab amplaga longitudo sunt Milia. dlxxx. latitudo. cc.

De Tertio Sinu.

Tertius sinus diuiditur in geminos duarum Syrtium recessus uado fo ac reciproco mari: Sed minor Syrtis a Carthagine abest. ccc. milibus: ad maiorem uero per deserta pergitur: Quae serpentibus diuersis ac feris hitatur. Post haec Garamantes: super hos tuere Pysylli. In deflexu ciuitas Oenensis & Leptis magna. Inde Syrtis maior circuitus sexcentorum uiginti quaque milium. Tunc Cyrenaica regio: eadem est pentapolitana Ammonis oraculo memorata. quae a Cyrenis abest. ccc. milibus passuum. Urbes maximae ibi quaque Berenice: Arsinoe: Ptolomaida: Apollonia: ipsaque Cyrene. Berenice autem in extremo Syrtis cornu: Vbi hesperidum horti fluius Lethon. Lucus facer abest a Lepti trecentis septuaginta quaque milibus. Ab ea Arsinoe. xliii. & deinceps Ptolomais uiginti duobus: proculque Catabathmon & marmarides. Et in ora Syrtis Nasamones. Deinde mareotis maretonium. Inde Apis aegypti locus: a quo parethonium i. lxii. milibus. Inde Alexandria. cc. milia. Totius autem Africae a mari athlatico cum inferiore aegypto tricenis. xl. milia. Ab oceano ad Carthaginē magnā undecies milies. Ab ea ad Canopum Nili proximū ostium sexdecies milies octuaginta octo milia.

De Interiore Africa.

Interior autem Africa ad meridiem uersus interuenientibus desertis habet Leucas aethiopes: Nigritas: & ceteros monstruosae nouitatis: Post quos solitudines fugienda ad orientem uersus. Flui

SEXTVS :

us Niger eius: cuius nilus naturæ est prorsus. Inter solitudines de-
gunt Athlantes: Qui neque uilla inter se nomina habent: & soli im-
precantur: q̄ eos cum messibus semper ambarat. Hi nunq̄ somnia
re uidentur. Troglodytæ in specubus manent: uescunturq; ser-
pentibus. striduntque potius q̄ loquuntur. Garamantes uulgo
foeminis sine matrimonio sociantur. Augila inferos colunt. Gã-
phasantes nudi & imbelles externis nunquam miscuntur. Blemia
sine capite sunt: atque os & oculos in pectore gerunt. Satyri hoĩũ
nihil hēat: nisi faciē. Aegyptanes quales pingunt existūt. Himato
podes debilitate pedũ serpūt poti' q̄ icedūt. Pharusi comites Her-
culis fuer. p' hos finis ē africa. De Aegypto: quæ ē asia caput.

Aegyptus dehinc: hoc est Asia caput: Quæ una ab ostio Cano-
pi ad ostium Ponti habet uicies sexies. cxxxviii. milia passuum.

Ab ore autem Ponti ad os Meotis sedecies cēna septuaginta qu-
que milia passuum. Verum aegyptus introrsum ad meridiem ten-
dit: donec a tergo æthiopes obuersentur. cuius inferiorē situm Nil'⁹
dextra leuaque diuisus amplecti: ut aegyptum Nil'⁹ possis insulam
uocitare. Nam ab ambitu circumfluentis amnis etiam Delta litteræ
figuram credit detinere: Sed a principio fissuræ ipsius fluuiialis ad
canopicum ostium milia centum quadraginta sex. Summa autem
eius pars contermina æthiopiæ oppidorum multas præfecturas ha-
bet: quas Nomos uocant: Inter quas Menela item alexandriæ regio-
nem. Itē Lyhia Mareotim. Heracleopolis autem insula Nili est: In
qua oppida Hercules arsinota & memphita: quæ ad summum Del-
ta perueniunt. Nilus autem ipse incertis ortus fontib' creditur: Cũ
Iuba rex eũ a monte inferioris Mauritiæ de lacu Hilde oriri signi-
ficet: q̄ animalibus hisdē & argumētis foeturæ parilis approbatur.
In omni autē Delta Nili oppida. ccl. fuisse Artemidorus attestat.

In littore aegyptii maris præstantior urbium Alexandria consti-
tuta ab Alexandro magno: condita a canopico ostio in duodeci mi-
libus passuum iuxta Mareotim lacum: qui cōplures insulas habet:
traiectusque quadringētos: cuius tā longitudo q̄ etiā latitudo cen-
tena quinquagena milia passuū tenent. Vnde ultra pelusiacū ostiū
arabia ē ad rubrum pertingens mare: quod Erithraum ab Erithra
rege Persæ & andromedæ filio uocitatum: a colore etiā dictū rubræ.
Nam fons est in littore: quē cu; greges biberint: in rubrū colorem
incipiunt mutare lanas: Huius maris oppidum Arsinoc.

LIBER

De Arabia & Syria.

Verum Arabia tenditur usq; ad odoriferam ac diuitem terraz; Sed iuxta est Syria multis distincta noibus. Na & Palestina e: qua conringit arabiam. & Iudæa & phoenicia: & q̄tum interior habetur Damaicene. In Meridiem uergens Babylonia. Ex eadem Mesopotamia inter Eufraten & Tygrin: Qua uero transit Taurum montem Sophene: Citra uero etiam Comagene. Et ultra Armaniam Adiabene Assyria añ deã: & ubi Cilicia attingit Antiochia. Lēgitudoe ei' inter Ciliciã & Arabiã quadringentoz; septuaginta Mi. passuū. Latitudo autem a Seleucia ad oppidum Euftratis Zeuma. dxxv. Mi. passuū. Ostracina Arabia finitur a pelusio sexaginta sex milibus passuum. Apollonia Palestina per centum octuaginta octo milia passuum procedens supra Idumæam & samariam in Iudæa longe lateque funditur. Pars eius syriæ iuncta galilæa uocatur. A ceteris eius partibus Iordane amne discreta: Qui fluuius oritur de fonte paneade. Secunda elatio Iudæa ab Hierosoly mis: In quo latere est fons Callirhoe: ab occidente Hefseni: Qui sine concubitu & cunctis cupiditatibus uiuunt. Hinc aliquanto interius Masada castellum: In quo Iudæa finis est: iungitur Decapolis dicta a numero ciuitatum. Redeuntibus ad oram phoenicia: Colonia Ptolemæia: a tergo Libanus & Antilibanus montes: & interiacentibus campis Bargilus item mons sedet. Item syria desinente inter oppida phoenicia Antiochia: qua Oronte amne diuiditur. super eam mons nomine Casius: cuius altitudo quarta uigilia solem per tenebras uidet.

De Eufrate magno fluuio.

IN Syria fluuius Eufrates nascitur a monte qui uocatur Capotes: ibi quoq; Marsyas ali' amnis inter Syriã & Parthiã oppidū palмира: Moxque Eufrates fluuius: Cuius decem dierum nauigatione in ipsam seleuciam parthorum urbem maximam peruenitur. Sed scissus Eufrates leuorsum in Mesopotamiam uadit: & Tygridi infunditur. Dextro autem meatu Babiloniam petit: qua Caldæa caput est. Sz redeundum ad oram syriæ: cui confinis est Cilicia: in qua oppidum Veneris & Cypros insula: fluuiusq; paradisus: Ciliciã paphilia sociat: cui' ultima phaelis: dehincq; Lycaonia

SEXTVS

in asiaticam iurisdictione; uersa: Quae ab illa parte: qua Galatia cōtermina est: habet ciuitates quatuordecim: Verum Pamphilia iuncta Lyciata qua incipit mons Taurus pene mediatenus orbis conficius: quem peragraret: nisi maria restitissent. Quae aliquando flexuosus euadit: & in riphæorum montium iuga sub noium diuersitate ptenditur. Nam inter cetera noia ide; Nypetes est. caucasus & sarpedon portarum et nōmie censent: & alibi armania. alibi caspia & idem hyrcanius: coraxicus: scythicus: ceraunius appellatur. Lycia alius mons chimara noctibus flagrans: hac habuit oppida. lxx. nunc. xxxvi. sunt. Telmesus oppidum dī: quo finitur hinc asiaticum siue Carpatiu; mare: & quae proprie uocatur Asia: cui ab oriente phrygia & lycania. a septentrione paphlagonia est. Huius longitudo. cccclxx. Mi. passuum. latitudo. ccc. Armania altera ab oriente a septentrione pōtica. In proximo Caria est. Mox Ionia. ultra eaz; Aeolis: Media Doride. In phrygia celene antea in apamaam cōmutata. Illic Marfyas & natus: & occidit: & flauio nomen dedit: & euz; Apolline decertauit. Denique pars eius Aulo crene: uude Meader amnis exoritur.

De Phrygia prouincia.

Phrygia Troadi imminet: ab Aquilone Galacia est: A Meridie Lycania & Pysidia Mygdonia cōfinis ē. Ab oriente Lycia. A Septentrione Misia Caria. Dehinc Tmolus loco florens: Amnisque Pactolus Ioniae Miletos caput: Ibi etiam Colophon Oraculo Clarii Apollinis celebrata. Meonia principium Sipylus Smyrna etiam Homero notissima: Quae circumfluit meles fluuius. Naz Smyrneos campos Hermus intersecat: Qui ortus Dorilao Phrygiam Cariamque dispartit. Iuxta Ilium sepulchrum Memnonis iacet. Supra Troadem in mediterraneo Teutrania est: Quae Regio mysonum fuit. Ciuitas uero Teutrania Caico flumine alluitur. Ibi inter omnes Asiae ciuitates Pergamum clarissimum. Nam Bithynia iūtiū Pōti ē: & ab ortu Thraciae aduersa a Sagari flūie prios hīratorum h; q; fluui' alii fluuio Gallo miscet: a quo galli dicunt ministri matris deum. Hae & bebricia & mygdonia dicta ē. a Bithynio rege Bithynia. In ea ciuitas prusias: Quam Hylas inundat Lacus:

LIBER

Quo puer eiusdem nois dicitur interceptus: Ibi Libyssa loc^o Nico media proximus. In eo sepulchrum hannibalis memorat. Dehinc Ponti ora fauces Bosphori. Et amne Rhesum: Sagarique sinus Mariandini: In quo Heraclea ciuitas portus Acone: Vbi herba ueneni aconitum pcreat. Specus Acherusia: qui mergit in profunda telluris. Inde Paphlagoia: ubi a tergo Galatia e: Sed hic Henetosa etiam ciuitas: a cuius ciuibus in Italia ortos uenetos afferunt: Ibi promontorium Carambis: quod a ponti ostio abest milibus passuum .ccxx. tantumde a Cimmerico: ibi etiam mons Cytorus & ciuitas Eupatoria: quam Mitridates fecerat: sed eo uicto Pompeiopolis appellata.

De Cappadocia.

Cappadocia autem intro uersus recedit: qua leuorsum ambas Armanias Comagenemque trascurrit. Dextorsum plurimes Asiae populos ambiens ad iuga tauri succrescit in ortu: praterit Lycaoniam Pisydiam. Ciliciam super tractum Syriae means: Antiochia partem Scythiam pertendens ab Armenia maiore diuiditur Eufrate flumine: qua Armenia inchoat a montibus pariedris. In Cappadocia multa urbes eximia: Inter quas Melita: quam Semitamis condidit: & Mazaca: quam dicunt urbium matrem: Cui Argaeus mons iminet: qui niues uerticis albicantis ne aestiuis quidem solibus superfundit. In hac Cappadocia longitudo Asia undecies cetena quadraginta milia.

De Assyria.

Assyrii Adiabene incipiunt: quos excipit Media in prospectu Caspii maris: qua Caucaseis montibus cingitur: sed Caucasus portas habet: quas Caspiae dicunt: cautium praecisiones etiam ferreis trabibus obseratas ad extetnorum transitum cohibendum: Quauis uerno etiam serpentibus occludantur: a quibus ad pontum ducenta milia passuum esse non dubium est. In Ponto autem sunt Insulae Symplegades. Mox regio Martiana sola in eo tractu uitifera inclusa montibus stadiorum mille quingentorum. Difficilis aditu propter solitudines arenosas: qua sunt per cetum uiginti milia passuum. Regionis praedictae amoenitatem Alexander magnus delegerat. Et ibi primo nois sui condidit ciuitate: qua excisa e. Et ab Antiocho Seleuei filio reparata: cum noie pris eiusdem: cuius circuitus huius stadia. lxxv. Inde Oaxus amnis: qui circa Baetra eius oppidum nois fluuiusque ultra Parda oppidum sogdianorum: ubi Alexander tertiam Alexan-

SEXTVS

Artem cōdidit: ad contextū adam itineris prolixitatem. Quippe emēsi a Libero: dehinc ab Hercule aras sunt constituta in testimonium laboris inuēsi: Illam terrarū partem Iaxartes fluvius secat: q̄ Tanais putabatur: Quē Demodamas dux transcendit: Aliumq; esse perdocuit: Et ultra Dydimæo Apollini aras extruxit.

De Perside.

Hic persicus limes Scythiis iungit: Sed scythico Oceano & Caspio mari: qua in oceanū Eoum cursus ē profunda in exordio niues. Dehincq; longa desertio. Postq̄ anthropophagi excursus inuios reddidere: post quos Seres: q̄ undis aspergunt arbores suas: ut lanugo: qua sericum creat: possit admitti: hi aliarū gētū hoies aspernantur. Et appositionem mercū sine colloquio gaudēt implere contractum. Hinc Attacorus sinus hyperboreis beatitate consimilis: quo incolæ gratulant̄: q̄ circuitu uallium auras nesciunt pestilentes.

De India.

Dehinc India. Nam ciconas in medio etror astruxit: S; a mediis montibus inchoat India. Nam in eō mare a meridiano porrecta salubris Fauonii uegetabilibus stabris. Secunda æstate annis singulis uegetat̄: bisq; frugē metit. Pro hyeme Ethesias perfert: Quinque milia habuit oppidorū: & mundi pars tertia credebatur. Liber primus ingressus Indiam triumphauit: In ea maximi fluminum: Indus: & Gages: S; ab scythicis mōtib' gages uēit: Et hypanis ibi annis immodicus: q̄ Alexandri magni iter ineludit: Sicut in eius ripa locata testantur aras. Latitudo gangis ubi diffusior. xx. Mi. passuum: Vbi angustis octo profundus pedibus cētum milia: ibi reges: gentiumque diuersitas: tam exercitibus q̄ elephantis copiosa. Ultra Palibotram urbe; mons Maleus: in quo hyeme in septentriones umbra: In austrum æstate cadunt. Senis alternata mensibus. In eo loco per annum quindecim diebus tantum septentriones apparent. homines fusciores: Nam Pygmaei montibus habitant: & qui confines Oceano sine regibus degunt. Pandeam gentem foemina tenent: Cui prior Regina Hercules filia. In eo tractu etiā Nysam urbem esse Libero patri sacrā: montēq; Merū Ioui. Vñ fabula ē: eū Iouis semine p̄creatū ibi ēt insulas duas auri argētiq; metallis ac fœtura pradicadas ēt uocabulis app̄bat̄: nā una Chrysera: argyrea alia nūcupat̄. Oēs Indicomarū fūco decorant. Alii caruleis: alii crocinis fulgoribus tincti:

LIBER

gemmis comuni. Funeratōes negligunt. Elephantisq; uehi eximiū putāt. Sed in Taprobāe īsula maiores elephati q̄ Indici. Ampliores enim Margaritā sunt: quā p̄ in longitudine stadios septē milibus in latitudine q̄nq; milibus. Scindit fluuio iterfluēte: atq; India praetenta ē: In quam septē dieꝝ iter: ut Romāis nauibus approbatum. Illic & illud mare absq; canalibus profundis senum passuū altitudine deprimis: Ibi septētriones nō apparēt: Vergilia nunq̄. Luna ab octaua in. xvi. tantū supra terras uident. Ibi sydus clarissimum Canopus. Sol ortiuus ī leua conspicit. In nauigando nullū sydus obseruant: auium: quas uehunt: uolatus sequunt: quaternis per ānos mensibus nauigant. Hoies ibi corpore grādiore ultra hoium mensuram: rutilis comis: caruleis oculis: trucioris soni. Nullo linguae comercio gēti alteri sociant. Cū negociatoribus aliis ī ripa flumīs merces apponunt: ac uix complacitas mutarēt. Aetas illis ultra humanam fragilitatē prolixa: ut imature pereat: q̄ centenarius morit. Nulli per diē somn⁹: annona eodeꝝ semper tenore. Aedificia humilia paruaq; Vitē nesciunt. Redundant pomis. Herculē colunt. Regem eum q̄ mitior: grauior: ac sine ple fuerit: eligunt. Et si in regno plem suscepit: remouent: hāreditarium formidates imperiū. Cū quo tamē alii. xxx. cognoscunt. Et si fuerit puocatu. lxx. iudices fiunt. Rex Liberi patris cultu componit. Et si peccauerit iterdcō oī usu & colloqo iugulat. Culturas & uēatus amat. Vesꝝ Tygriduz aut elephantorum piscatōibus delectant: praeferti testudinū: quazꝝ superficie domos familiariazꝝ capaces operiunt. Dehīc hitant Ichthiophagi: quos Alexāder uesci piscib⁹ uetuit. nec lōge īsula solis: quā dē: & nymphazꝝ cubile rubēs: In qua oē aīal ui feruoris absomit. Mox hytanis Carmaniae fluuus: a quo primū aspici Septētriones incipiunt. Deinde tres Insulae: in qbus hydri marini uigenū sūt cubitoꝝ. In his rubrū mare littoribus sinu gemio disparat. Verū orticus persicus dē ppter hitationē persazꝝ: q̄ sin⁹ uicies & lxx. Mi. circuitu patet. Ex aduerso alter arabicus uocat. Carmania quoq; persis adiungit: quā ab Insula Aphrodisia inchoat: quā traslata est in parthicū nomē. Littore quoq; occasui obiacet: militum est q̄ngētorū q̄nquaginta. Oppidū ibi nobile Susa: In quo tēplum Dianae Susae iuxta Carbile: siue Babytace in. cxxx. milib⁹: In qua sunt homines: q̄ aurū in profunda defodiunt: ne cui sit in usu. Parthici uero regni. dccccliiii. Mi. passuū. Vesꝝ oīs media Parthia & Persida

SEXTVS

ab oriente flumine Indo: ab occidēte Tygri: a septētriōe Tauro Cau-
caſo: a meridie rubro mari terminant: quæ oēs per latitudineꝝ patēt
terdecies. xx. Mi. paſſuum: per latitudinem. dcccxxx.

De Babylonia.

Sed Caldææ gentis Babylonia caput eſt. Denique Aſſyria & Me-
ſopotamia propter illius claritatē Babylonia uocatur. Vrbs ipſa
lx. Mi. paſſuum muris amplectit: qui. cc. paſſibus alti: Quinquage-
nis lati ſunt: niſi q̄ amplius. Nam terni digiti ſingulis menſuræ nræ
pedibus applicant. Hæc interluit Eufrate: Ibi Iouis Beli templum:
q̄ inuentor fuit diſciplinæ ſyderalis. Hæc nunc ad ſolitudineꝝ rediit
exhauſtæ Seleucia. Itē in hunc uſum ē Theſiphonteꝝ tertio ab ea
lapide condidere. Parthia nunc caput regnorum ē: hñtantur ēt abdi-
ta athiopia: & aduſta Trogloditarum: & Ichthiophagorum genti-
bus: Sed primi feras curſu praterunt. Alteri nando marinas bel-
luas uincunt. Sunt & Gorgones inſulæ obuerſæ promōtorio: quod
uocatur Heſperionceras: Has incoluiſſe Gorgonas ferunt: In quas
a continēti biduo nauigat. Ultra has Heſperidum inſulæ: quæ i in-
timo admodum mari ſunt. Fortunatas autē inſulas in leua Mauri-
taniæ conſtitutas inter meridiem: occaſumq; non dubium eſt: Qua-
rum prima Ombriona dī. Secunda Iunonia. Tertia Theode. Quar-
ta Capraria. alia Niuaria: quæ aere nebuloso & concreto eſt. Mox
Canaria canibus imenſæ magnitudinis plena: omnes auibus plena:
nemoroſæ: palmiſeræ: nuce pinea: mellis copia: amnibus: ac ſyluris
piſcibus abundantes.

Item Breuis repetitio.

Percuſſus breuiter terrarum ſitus: Iſignobilia quæq; præter
uolans imorari non potuerim. Tamen ut orbē terræ: mariaq; admē-
ſa cognoſcar: menſuram oēm breuiter intimabo. Agaditano fra-
to per longitudinem directo curſu ad os Meotiſtriciel & ter. xxvii.
Mi. d. paſſuum. Vniuerſus autem circuitus ab eodem exordio per
ſinus dictos intra Mæotin lacum. elvii. Cuꝝ ipſa uero mæotide cen-
ties oēties bis. xc. Europæ ſolius menſuræ oētogies bis. xciiii. Afri-
cæ longitudo tricies ſepties. xciiii. Latitudo in cyrenaicam eius par-
tem. dcccc. & .x. Aſiæ uero lōgitudo ſexagies ter. dcl. Latitudo ab
athiopico mari ad Alexandriam iuxta Nilum ſitam per Moeroem
& Syenē decies oēties. xxv. Expoſita eſt terræ: quæ ipſa peragraui:
æquorūq; mēſura. Nūc ad artis præcepta: ut iuſſum ē: ueniamus.

LIBER'

Dixerat: at Paphia paulo contractior ore
 Mora intricante luditur.
 Nixaque mox famulis marcentia terga reclinat:
 Magis quod lassā pulchrior:
 Hic dudum roscas inter resoluta puellas
 Voluptas inquit anxia.
 Vnde hac tam duris immitis rustica membris
 Peregit orbis circulum:
 Et tantos montes: fluuios: frata: compita currens
 Delere uenit tadia.
 Hanc ego crediderim sentis spinefcere membris.
 Neque hirta crura uellere.
 Nanque ita puluerea est agresti & robore fortis
 Iure ut putetur mascula.

Quo dicto Iocus ministris Veneris suscitatur: ipsique Cythereae
 Cui de pximo susurratim decēter arrisit: Quā Archas nutu hyla-
 ro: Et quo eā solit' intueri ppter diuū reprehēsiōes circūspectus in-
 hibuit. Vex pronuba ppter affidēs. Nihil misz: inqt: Si propere Ve-
 nus cū deliciis famulatioq; tā comi appulsa ē lasciuire. nā & nuptia
 liter lata ē: & blāda semper arridēte Cyllēio. Et cū dcō Geometria
 p̄cipitur ad promissa pperat. Sed ita: ut summa quaq; perstrigēs
 fastidium non suscitaret tarditate. Tunc illa.

Omnis mea: quæ in infinitū peragrat assertio: nūeris lineisq; dif-
 cernit: quæ nunc coporea: tū incorporea cōprobant. nā unū ē: qd'
 ai sola cōtēplatiōe cōspicim'. Aliud: quod ēt oculis intuemur. Ve-
 rum prior pars: quæ nūerorū regulis: rōnibusq; concipit: Germanæ
 meæ Arithmetica deputat. Alia ē licaris: atq; optica hui' pulueris
 erudita cognitio: quæ quidē ab incorporeis pcreata: ac sensim ī mul-
 tiplicē formas effigiata: tenui ac uix intellectuali principio ī cælum
 quoq; subuehit. Quod quidē incorporeū: inuisibileq; ptimordiū
 cōe mihi cū Arithmetica reperit. Nā Monas eiusdē insecabilis pro-
 creatio nūerorū ē: mihiq; signū uocat. Quod utpote incōprehēsi-
 le parte nulla discernit. Apud illā Dyas lineā facit: mihi linea in lō-
 gitudinē ducta latitudini nil prorsus acqrit. Superficies itē mi-
 hi tā lōge lateq; diffusa sine pfunditate cēset. Illi nūer': q cūctis ac-
 cederē spēbus gregatim: sigillatimq; p̄t: nisi rebus accidat: incorpo-

SEXTVS

reus inuenit. Ergo incorporea utriusque principia.

De planis figuris.

Ves primæ apud me formadōꝝ schematū partes duæ. Vna quæ dicitur Planaris: quæ ἐπίπεδον græce soleo mēorare. Alia Solida: quæ στερεόν dicimus. Et prioris principium ē σημεῖον: quod punctus uel signū latialiter appellat. Cōsequētis superficies: quæ ἐπιφάνεια dicitur. Punctū uero ē: cuius pars nihil ē: Quæ si duo fuerint: linea interiacente iunguntur.

De Lineis.

Linea uero ē: quam γραμμὴν uocamus sine latitudine longitudo. Linearū alia directæ sunt: quas εὐθείας dico. Alia in gyꝛū reflexæ: quas κυκλικὰς. Nō nullas et ἐλικοειδῆς. Alias καμπύλας pro obliq̄tate discrimino. Quæ tamen lineæ punctis utrinq; secus includunt: Sicuti ipsæ quoq; superficiē circūcingunt. Superficies ē: quæ lōgitudinē & latitudinē tantū hēt: profunditate deierit: ut est color in corpore. Hanc ἐπιφάνειαν Græci dixerunt: & ut dixi eius termini sunt lineæ siue planæ: siue sinuosa.

De Plano Angulo.

Planus autē angulus fit in plāicie duabus lineis se inuicē tāgētibus: & nō unā faciētibus ad alterutrū inclinationē. Quando autē æque intra se tenēt angulū lineæ: & directæ fuerint: directilineus dicitur angulus: ut græcæ εὐθύγραμμος. Quādo autē directæ super directā iacentes; stans dextra leuaq; angulos æquales fecerit: directus uterq; ē angulus: Et illa superstitas perpēdicularis dicitur: Sed græcæ κἀθετος. Angulus maior directo obtusus dicitur. Minor directo acutus. Diffinitio ē res: quæ alicuius ē terminus. Forma ē res: quæ ex aliquo: uel aliquibus terminis cōtinetur. Circulus est planaris figura: quæ una lineā cōtinet. Hac lineā περὲπιφάνεια appellatur: ad quā ex una nota intra circulum posita omnes directæ ductæ lineæ æquales sunt. Punctum autem est circuli mediā nota.

De Diametro.

Diametros ē directā lineā quādā per punctū supradictū ductā: quæ orbē æqualibus partibus diuidit.

De Hemicyclo.

Hemicycliū ē figura: quæ diametro & Perēpiphania mediā: quā eadē diametros distinguit: cōtinet. Lineæ tres directæ diuersa positione faciūt trigonū. Quatuor tetragonū. Multa polygonum. Et hæ planæ figuræ dicuntur: Quarū sunt genera tria: Quorū unum directis lineis claudit: quod græci εὐθύγραμμον uocāt. Aliud: quod

LIBER

inflexis: quod καμπύγραμμον dicunt. Tertium: quod directis simul curuisque lineis aptat: quod μικτόν dicunt. ἐυθύγραμμος ἰγὴ & τρίπλευρος & τετράπλευρος & πολύπλευρος δὲ. τρίπλευρος tres h3 formas. Nā trigonus ē: aut ἰσόπλευρος. qđ latine aq̄laterum dicitur: qđ tribus paribus lineis: lateribusque concurrat. Aut ἰσοκέλης: qđ ex tribus lineis duas aequales hēt: qbus quasi cruribus insistit: Denique aequicrurium uocatur: aut σκαλῶν. q̄ oēs tres lineas inter se inaequales habēt. ἐυθύγραμμος. Itē τετράπλευρος qnq; species hēt: Primā: quae quatuor aequalibus lineis & directis angulis subsistat: quod schema tetragonū dī. Secunda spēs: quae Directi angula est: non aq̄latera. & dicitur ἑτερόμηκες. Tertia aq̄latera est: non tamē directi angula. & dī ῥομβος. Itē quae ex aduerso sibi latere aequalia & contrarios angulos inuicē sibi aequales habeat & neq; oīa latera inuicē sibi aequalia: neq; angulos directos. & dicitur ῥομβοειδής. Itē quae nec latera sibi inuicē aequalia: nec angulos directos: s; acutos & obtusos. & dī ἀμφίπλευρος. Extra has foras quicquid quadrilaterum ē: τραπεζίον uocatur. Parallela sunt directae lineae: quae in eadē planicie collituae: atque productae in infinitū nulla parte in se incidūt. Dictū de tetrapleuris: Quorū similitudo polypleura schemata pōt dicere. In his autē pentagona: exagona & cetera eutigrammi generis continentur.

De Genere Schematis Secundo.

Sequitur secundū Schematū genus: quod curuis lineis informat: Quod καμπύγραμμον appellatur: Cuius spēs duae sunt: Una quae integri circuli rōnes tenet. Nā integer ē: cum ad eius circumferentiam ab uno centrali linea protenta undique aequales sibi sunt. Alia: quae obducti circuli diuersitates ostendit. Tertium genus ē planorū Schematū: quod μικτόν uocant: quod partim curuis lineis: partim directis includitur: ut est semicirculus: cuius: ut supra dixi: gyrum curua linea facit. Et alia directae: quae linea: sicut dixi: διαμετρος dicitur: latie determinata: quae si in circulo pleno sit: per centrum eius ad utranque circumferentiam peruenit.

De Ergasticis Schematibus.

In his generibus planorū alia Schemata dicunt Ergastica. Alia Apodictica. Ergastica sunt: quae faciēda cuiuslibet formae praecpta continent. Apodictica: quae probandi: quod asseuerant: afferūt documenta. Verū; graecis nominibus sic appellant. prim⁹ ὑποθετικὸς.

SEXTVS

Secūlus ἰθμειατικός. Tertius ἀνάγραφος. Quartus ἔγκραφος.
 Quintus περίγραφος. Sextus παρεμβολικός. Septim^o προσευρη-
 τικός. ὑπὸ τῶν ἰθμειατικῶν ἔστι: q̄ docet q̄bus argumētis lineas præcidam^{us} ad im-
 peratū modū. ἰθμειατικός δὲ: quo docetur: q̄bus argumētis pro-
 posita lineæ adiungi & ascribi possint. ἀνάγραφος δὲ: quo docet:
 quo mō concludendū sit reliquum Schema: quod imperatum est.
 ἔγκραφος ἔστι: q̄ monstrat: quibus argumētis dato circulo uerbi gr̄a
 Imperatum trigonum: uel quid aliud ī medio possimus cōueniēter
 ascribere. περίγραφος tropus ἔστι: q̄ docet quēadmodū datū circulus
 uerbi gr̄a quadrato concludamus schemate. παρεμβολικός ἔστι: q̄
 docet quēadmodū uerbi gr̄a Dato tetragono imittamus datū tri-
 gonum: ut tetragoni spacia crescat: nō schema mutetur. προσευρη-
 τικός tropus ἔστι: qui docet: quēadmodū uerbi gr̄a inter datas impa-
 res lineas inueniamus mediā: quæ tantū cedat maiori lineæ: quā
 cedit minorē. Hi sunt tropi generales Ergasticorū schematū. Apo-
 dictici autē tropi ideo transeunt: cū mibi eū; Dialectica: quam au-
 distis: cōe sint. S; oīa schemata quinque partibus cōes intexunt:
 quæ a græcis sic appellant. Prima πρόθεσις. Secūda διόρισμος. Tertia
 κατασκευή. Quarta ἀπόδειξις. Quinta συμπέρασμα. Latine autē sic
 possum^{us} interpretari. Prima schematis p̄positū. Secūda determina-
 tio q̄ōnis. Tertia dispositio argumētōrū. Quarta demonstratio: com-
 probatioq; sentētiæ. Postreā cōclusio. Hęc de generibus planorū
 dictū sit. Ad theorematū mēbra redeamus. Nam utiq; mēbra sunt
 Linea & Angulus. Angulorū natura triplex ἔστι. Nam aut iustus
 ἔστι: aut angustus: aut latus. Iustus ἔστι: qui directus & semper idē. An-
 gustus autē acutus ἔστι: & semper mobilis. Latus uero obtusus: mobi-
 lisq; similiter. Nam cū lator fuerit directo siue multū: siue exiguū
 obtususta mē erit: Et cū moueris: in eadē forma permanebit. Quæ
 mobilitas ī lineis cōstat: Cū maiores mīores ue formant. Huius au-
 tē collatiōis quatuor sunt spēs. Prima δὲ ἰσότης. Secūda ὁμολο-
 γός. Tertia ἀνάλογος. Quarta ἄλογος. ἰσότης ἔστι: cū collata cō-
 ferūt. ὁμολογός: cū duæ lineæ pares uni mediæ: duplo: pariliue cō-
 ferūtur. ἀνάλογος: cū lineæ ab alia duplo uicta: aliā tantū dē supe-
 rat. ἄλογος uero ἔστι: quæ neq; aequalitatē: uel mediā: tertiaue parte:
 neq; duplo: triploue alteri ulla ue parte cōsentit: Oīs autē lineæ: aut
 ῥητὴ δὲ: aut ἄλογος. ῥητὴ autē illa ἔστι: quæ prior p̄pōit: aut quæ p̄-
 posita lineæ cōi mēsurā cōferf. ῥητόν autē δὲ quicq; cōuēit. Pro

proposita autem linea: quæ collata non sit: tamē quia adhuc nō ē ἄλο-
γος collata. & hēt quiddam: quod ex se sola perficiat rationabiliter
appellatur ῥητὴ. ἄλογος autē iam collata linea efficit: Si dissona-
re per oia reperit. Licet autē: quæ sibi cōsentiūt: συμμέτρους dicim⁹:
quæ nō cōsentiunt ἄσυμμέτρους: & nō mensura sola: sed & potētia
συμμέτρους facit. Et dicunt δυνάμει συμμετροί. In mēsurā autē
pares μέτρα συμμετροί appellant. Ergo cum tā mēsurā q̄ potētia
conferantur: oēs quæ uel potētia uel mensura discrepant: ἄσυμμε-
τροί sūt. Ex his Ἄλογα. xiii. sūt: Quarū prima δὲ μέση ἄλογος.
Secūda ἐκ δύο μέσων ἄλογος. Huius species sunt sex: Quarū
prima dicit̄ πρώτη ἄλογος. Secūda similiter δευτέρα. Itē τρίτη
& cetera deinceps. Item tertium genus dicitur ἐκ δύο μέσων
πρώτη ἄλογος. & similiter ut supra.

Quartum ἐκ δύο μέσων δευτέρα ἄλογος.

Quintum genus dicitur μικτή ἄλογος.

Sextum ἐκ δύο μέσων δυναμένη ἄλογος.

Septimum δὲ δύο μέσων δυναμένη ἄλογος.

Octauum ἀποτόμη ἄλογος. Huius species sunt sex.

Prima. Secunda. Tertia. Et deinceps dicuntur: ut supra.

Nona μέση ἀποτόμη πρώτη ἄλογος.

Decima ἀποτόμη δευτέρα ἄλογος.

Vndecima ἐκ μέσων ἄλογος.

Duodecima μετὰ ῥητοῦ μέσων τόλον ποιούσα ἄλογος.

Tertiadecima μετὰ ἑσόν τόλον ποιούσα ἄλογος.

Hæ omnes mixtæ ceteris lineis: dum aut trahunt suas: aut aliēas
uires accipiunt diuersis rationibus certos spaciōrum modos: Quos
Græci χώρας appellant. demonstrant.

De Solidis Figuris:

Hæc de planis dixisse sufficiat: Nunc de solidis: quæ τερεὰ δι-
ciaus: uideamus. τερεὸν schema lōgitudine: latitudine: altitudi-
ne cōstat: cuius extremum superficies est: ut in planis linea. Subsistit
autem solidum schema planorum schematum superficiei. Nā sub-
iacenti trigono pyramis imponitur: circulo conus: aut chelindros:
quadrocubos: & cetera similiter.

SEXTVS

Sphaera sine intrinsecis capax omnium; circulis substitit: In quos
resoluitur. Soliditas uero efficit schemata generalia: quae dicuntur
a graecis pyramides. Item prismata: id est sectio: quae instar schematis est.
Item cubus. Item conus. Item cylindrus. Item sphaera. His addun-
tur nobilia schemata ex his composita. Cœdros: Item Duodece-
dros. Item Icoedros: Quae cuncta cum ordine suo monstramus
In puluere. haec primitus concedenda. Fas sit ab omni signo ad oem
signum directam lineam ducere & terminatam: directam per conti-
nuam indirectam emittere. & omni centro & interstitio circulum scri-
bere: Et omnes directos angulos inuicem aequales sibi esse: Et oem
directam lineam terminatam quum uideatur producere: Et si in du-
as directas lineas directa linea incidens intus: & eadem parte duos an-
gulos duabus rectis minores faciat: ex illa parte: qua sunt minores:
duabus directis directas lineas conuenire. Cœs animi conceptio-
nes sunt tres: quae eidem aequalia sunt: & inuicem sibi aequalia sunt.
si aequalibus aequalia addas: tota aequalia esse. Et si aequalibus aqua-
lia adimas: aequalia sunt reliqua.

Hac cum permissa conspiceret: lineam in Abaco rectam ducens:
sic ait. Quemadmodum potest super datam directam terminatam; li-
neam Trigonum aequilaterum constitui. Quo dato complures
philosophi: qui undique secum constipato agmine consistebant.
Primum Euclidis Theorema formam eam uelle cognosceret: Con-
festim acclamare Euclidi: plaudereque coeperunt. Cuius laudibus
etiam ipsa Geometria plurimum gratulata se perfectatis gloria sub-
limari prouehique cognoscens ab eodem libros eius: Quos casu ap-
portari conspexerat: festina corripuit. Atque in cetera astructionis
doctrina documentum: Ioui ac Senatui calitum offerens intimauit.
Quo facto & doctissima cunctarum & benignissima comprobatur.

Explicit Liber Sextus.